

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym, i z ROZMAITOŚCIAMI:
Za czwarty kwartał od 1go października do ostatniego grudnia 1854 wynosi:

dla odbierających (w kantorze	:	:	:	:	3 złr. 45 kr.
(z poczty	:	:	:	:	4 złr. 30 kr.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

(Mianowania dla obwodowych lekarzy.)

Wiedeń, 19. września. Minister spraw wewnętrznych mianował obwodowymi lekarzami w Lwowskim okręgu namiestnictwa, obwodowych lekarzy i doktorów medycyny, Henryka *Kratter* dla Złoczowa, Maurycego *Rohrer* dla Lwowa, Henryka *Stecher Sebenitz* dla Czortkowa, Kaspra *Kosteckiego* dla Sanoka, a Karola *Sporn* dla Przemyśla, następnie lekarzy obwodowych i doktorów medycyny Juliana *Madejskiego* dla Brzeżan, Leopolda *Zacherl* dla Kołomyi, Ignacego *Krauss* dla Sambora i Józefa *Moczarskiego* dla Stanisławowa, tudzież kryminalnego sądowego lekarza dr. medycyny Rudolfa *Kube* dla Żółtkwi, obwodowego chirurga Józefa *Smiałowskiego* dla Stryja i miejskiego lekarza dr. medycyny Józefa *Schulbaum* dla Tarnopola.

(Mianowanie.)

Wiedeń, 19. września. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym postanowieniem z dnia 6. września r. b. nadać galicyjskiemu buchhalterowi państwa radcy rządowemu *Ludwikowi Biegelmayer*, upróżnioną przy c. k. galicyjskiej krajowej dyrekcji finansów posadę wyższego radcy finansowego.

Wiedeń, 19. września. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym postanowieniem z dnia 29. sierpnia mianować *Helene Osieckę* damą honorową zakładu dam szlacheckich *Maria Schul* w Bernie.

(Pocztą Wiedeńska. — Książę Woronców ma wracać do Tyflis. — Projekt jak ochronić rysunki wzorów i marki kupieckie. — Książę Stirbey przybył.)

Wiedeń, 18. września. *Lloyd* ma wiadomość że ces. ros. gubernator książę *Woronzow* powróci jeszcze w ciągu tego miesiąca na swoją posadę do Tyflis.

— Pomiedzy ustawami będącymi w projekcie, znajduje się także ustawa dla ochrony rysunków wzorkowych i marków fabrycznych. Ustawa ta będzie stosownie do 9. artykułu dodatkowego przy celnym i handlowym traktacie z Prusami przedmiotem internacjonalnych układów.

— Gospodar książę *Stirbey* przybył tu dziś po południu z *Badenu* w towarzystwie c. k. jeneralnego konzula pana *Laurin*, zabawi w Wiedniu aż do powrotu Jego Mości Cesarza z *Ischl*, a potem odjedzie za kilka dni między 25. i 30. września w towarzystwie wspomnionego pana konzula do *Bukaresztu*. (Ll.)

Ameryka.

(Traktat Stanów zjednoczonych z Japonią.)

Traktat między rządem Stanów zjednoczonych i cesarstwem Japonii, zawarty w *Kanagawa* 3. marca 1854, a w siódmym roku *Kayeis*, 3 miesiąca, 3 dnia.

Zjednoczone Stany Ameryki i cesarstwo Japonii, zycząc sobie zawiązać trwałe i szczere stosunki przyjaźni między oboma narodami, postanowiły zawrzeć go w jasny i stanowczy sposób traktatem czyli konwencją przyjaźni i pokoju, której przepisy będą na przyszłość w wzajemnej komunikacji obu krajów ściśle przestrzegane. Dla osiągnięcia tego nader pożądanego zamiaru zaopatrzył prezydent Stanów zjednoczonych komisarza *Matthew Calbraith Perry*, nadzwyczajnego posła Stanów zjednoczonych w Japonii potrzebnymi pełnomocnictwami, a dostojny Monarcha Japonii nadał swym komisarzom

Hayashi Dai-kau-No-Kami Ido, księciu w *Tsus-Sima*, *Izawa*, księciu w *Mimasaki*, tudzież *Udono*, członkowi rady finansowej, podobne pełnomocnictwa. Po zwyczajnej wymianie pełnomocnictw i ścisłym rozważeniu rzeczy, zgodzili się komisarze na następujące punkta: §. 1. Zupewny, trwałe i powszechny pokój tudzież szczerą serdeczną przyjaźń będzie nadal panować między Stanami zjednoczonymi z jednej, a cesarstwem Japonii z drugiej strony, również między oboma narodami bez różnicy osób i miejsc. §. 2. Port w *Simoda*, księstwie *Idzu*, tudzież port w *Hakodade*, księstwie *Matsmai* otworzą Japonowie okrętom amerykańskim, które tam będą się zaopatrywać w drzewo, wodę, żywność, węgle i inne potrzeby, jak dalece je Japonowie posiadają. Czas otworzenia pierwszego portu zacznie się zaraz po ratyfikacji tego traktatu. Ostatni wymieniony port będzie otworzony w tym samym dniu na przyszły rok według japońskiego rachunku. (Uwaga. Urzędnicy japońscy postanowią taryfę cen mających się dostarczać artykułów; zapłatę należy uskutecznić w monecie złotej albo srebrnej.) §. 3. Gdy amerykańskie okręta rozbiją się lub wpadną na mieliznę przy wybrzeżu japońskim, będą im japońskie okręta dawać pomoc, zaprowadzą ich załogę do portów w *Simoda* albo *Hakodade* i oddadzą ją tam swoim przeznaczonym w tej mierze ziomkom; coby taka załoga ocalała, należy również tam odstawić, a wyniki z takiej pomocy kosztu, równie jak utrzymanie Amerykanów i Japonów, którzy się przy wybrzeżu obu krajów rozbija, nie będą indemnizowane. §. 4. Tacy rozbitki tudzież inni obywatele Stanów zjednoczonych mają być równie jak w innych krajach wolni i nie będą podlegać żadnemu więzieniu, tylko prawnym ustawom. §. 5. Osoby dotknięte rozbiciem okrętu i inni obywatele Stanów zjednoczonych, którzy tymczasowie przebywają w *Simoda* i *Hakodade*, niebędą podlegać ograniczeniom *Holandrów* i *Chińczyków* w *Naga-saki*, lecz będzie im wolno chodzić, gdzie im się podoba wewnątrz siedmiu japońskich mil małej wyspy w porcie *Simoda*, która na załączonej mapie dokładnie jest oznaczona; i w taki sam sposób niebędą ograniczeni w *Hakodade* wewnątrz granic, które tamże za przybyciem eskadry Stanów zjednoczonych należy oznaczyć. §. 6. Jeżeliby jakie inne towary miały być użyte, albo jaka inna sprawa była do zafatwienia, ma nastąpić staranne rozpoznanie między stronami, by takowe sprawy zagodzić. §. 7. Obie kontrahujące strony zgodziły się na to, że wolno jest okrętom Stanów zjednoczonych szukającym przytułku (*resorting*) w otworzonych im portach mieniać monetę złotą i srebrną, albo towar za towar pod takimi warunkami, jakie tymczasowie przez japońskie władze publiczne są postanowione. Jednak zastrzeżono konwencją, że okręta Stanów zjednoczonych mogą dalej prowadzić takie artykuły, których wymieniać nie zechcą. §. 8. Drzewo, woda, żywność i węgle, które są potrzebne, będą tylko za pośrednictwem mianowanych w tej mierze japońskich urzędników, a żadną inną drogą dostarczane. §. 9. Zgodzono się wzajemnie, że jeżeli na przyszłość przyzna japoński rząd jakiemu innemu narodowi przywileje i prerogatywy, które w tym traktacie Stanom zjednoczonym nie są przyznane, będą takie przywileje i korzyści Stanom zjednoczonym albo ich obywatelom bez dalszej narady lub zwłoki również przyzwolone. §. 10. Okręta Stanów zjednoczonych nie mogą w żadnym innym japońskim porcie szukać schronienia, jak tylko w *Simoda* albo *Hakodade*, oprócz jeżeli nieszczęściem lub burzliwym powietrzem są zmuszone. §. 11. Ze strony rządu Stanów zjednoczonych będą mianowani agenci czyli konzulowie, którzy w *Simoda* zajmą swoją siedzibę w jakimkolwiek czasie po upływie ośmnastu miesięcy licząc od daty podpisania tego traktatu, przypuszczając, że który z obudwu rządów uzna potrzebnym takie rozporządzenie. §. 12. Niniejsza konwencja, zawarta i należycie podpisana, ma być zarówno dla obu stron obowiązująca i przestrzegana od zjednoczonych Stanów Ameryki i Japonii tudzież od obywateli i poddanych obudwu mocarstw; a ten traktat ma być ratyfikowany i potwierdzony przez Prezydenta Stanów zjednoczonych za przyzwoleniem senatu z jednej, a przez dostojnego Monarchę Ja-

ponii z drugiej strony, a ratyfikacje mają być w przeciągu 18 miesięcy, albo jeżeli można jeszcze wcześniej, nawzajem wymieniane. Ufając w to, my nizej wyrazili pełnomocnicy zjednoczonych Stanów Ameryki i cesarstwa Japonii podpisaliśmy powyższy traktat i wycisnęli nasze pieczęcie. Tak działo się w Kanagawa 3. marca w roku Jezusa Chrystusa 1854, a w siódmym roku Kayeis, trzeciego miesiąca, trzeciego dnia.

Anglia.

(Jeńców rosyjskich odosobniają, jakiego kto roku. — Nowe okręta.)

Londyn, 14. września. Onegdaj poodłączano między rosyjskimi jeńcami fińskimi i rosyjskich żołnierzami; to samo żydów fińskich osobno od rosyjskich. Budowa liniowych okrętów „Conqueror“ o 120 działach, który się w Devonport i „Edgar“, który się w Wolwich buduje, postąpiła już tak dalece, że się spodziewają spuścić je z warsztatu na początku wiosny. Jednemu z budujących się w Anglii okrętów liniowych postanowiono na pamiątkę istniejącego między Anglią i Francją przymierza nadać nazwę „La France“. Prawie wszyscy majtkowie, którzy wstąpili w służbę na flocie bałtyckiej pod warunkiem, że przy końcu roku będzie im wolno wystąpić z służby, ofiarowali się dobrowolnie, że przyjmą na dłuższy czas służbę na flocie. Na czarnym morzu będą użyte trzy nowo wybudowane łodzie kanonierskie; na morze bałtyckie posłano dotychczas tylko jedną.

(Sprostowanie. — Królowa przybyła do Edynburgu. — Syn lorda Aberdeen jedzie do Egiptu. — Pomieszkankie dla jeńców rosyjskich.)

Londyn, 15. września. Dziennik *Chronicle* oświadcza że pogłoska, jakoby książę Napoleon i książę Cambridge w radzie wojennej przeciwni byli wyprawie na Sebastopol, zupełnie jest zmyślona i niepodobna do prawdy. Rada wojenna na której stanęła uchwała względem tej wyprawy, odbywała się w lipcu, a ani książę Napoleon ani książę Cambridge nie mieli w tych naradach żadnego udziału.

Jej Mość królowa przybyła wczoraj o pół do siódmej wieczór do Edynburgu. Z Londynu do Peterborough, 76 mil angielskich, jechała królowa tylko 82 minut.

Lord *Haddo*, najstarszy syn lorda Aberdeen uda się na fregacie „Teid Geaad“ do Egiptu. Kajutę rządową dano mu do dyspozycji.

W fortecy Upnor Castle będzie skład prochu i innych zapasów dla floty bałtyckiej. Dawne więzienie Francuzów w Milbay urządzone jest dla jeńców rosyjskich. (W. Z.)

(Murray ambasadorem do Persji mianowany. — Berło miasta Newark.)

Londyn, 16. września. Królowa nakazała w radzie tajnej powszechnie modły dziękczynne za obfite żniwa. P. Karol August Murray, pełnomocny minister w Szwajcaryi, mianowany nadzwyczajnym ambasadorem w Teheranie; p. Adolf Boyd w Melbourn potwierdzony jako konsul pruski. Hrabia Aberdeen powrócił z Southampton do Londynu; syn jego odplynął. — Królowa jadąc w podróży do Balmoral nową, dopiero w tym roku ukończoną przestrzeń kolei żelaznej, wstąpiła po raz pierwszy do starego miasta Newark, w którym się przechołuje dużo wspomnień historycznych. Miejsce to nie widziało od czasów Karola I. żadnego Monarchy, nie mogło więc pominąć tej sposobności, by nie wystąpić z adresem chociaż Jej Mość królowej zyczeniem było, żeby nie wyprawiono żadnych uroczystości. Po przemowie przedstawił burmistrz olbrzymią pałkę. Królowa oglądała ten instrument z oprzejmym uśmiechem lecz oraz z niejakim zdziwieniem nie wiedząc co ma znaczyć, aż nareszcie oświadczone jej, że pałka ta przedstawia berło miasta i według zwyczaju bywa przedstawiana każdemu Monarsze, który zaszczyca miasto swoją obecnością. — Rosyjskim i fińskim kadetom pozwolono wczoraj na słowo honoru udać się na ląd i pobierać dzienną gażę oficerską w kwocie 7 szylingów (2 tal. 10 gr. sr.). Szeregowi żołnierze będą zapewne odwiezieni do Lewes i Milbay. (Zeit.)

(Kościoły katolickie powstają.)

Londyn, 11go września. Augsburgska Gazeta powszechna pisze: Ciągłe powstają w protestanckiej Anglii nowe rzymsko-katolickie kościoły i to nie małe kapliczki kryjące się lękliwie w pobocznych uliczkach, lecz wspaniałe świątynie i katedry. Taki gmach będzie teraz wystawiony w Birkenhead, nowem mieście handlowem, którego pomysłość bardzo szybko wzrasta. Cenę kupna placu na budowę zebrał katolicki mieszkaniec tego miasta zapomocą subskrypcyi, a na budowę samego kościoła ofiarował hrabia Shrewsbury 15,000 funt. sz.

Francya.

(Poczta paryska. — Sprostowanie. — Zakład łaźni i pralni. — Służba kuryerów.)

Paryż, 14. września. *Moniteur* ogłosił w dopisku co następuje:

„W opowiadaniu tego, co się działo w Boulogne, podają niektóre dzienniki tekst toastu, który miał spełnić Cesarz, i odpowiedź, którą na to dał książę Albert. Szczegóły te są zmyślone; nie było ani toastu ani mowy.“

Cesarskim dekretem wyznaczono ministrowi spraw wewnętrznych 492.155 franków na opędzenie wydatków na publiczne łaźnie i pralnie, które częścią gratis, częścią po umiarkowanej cenie są używane, i okazały się zbawienne dla uboższych klas od roku 1851, w którym je założono.

Administracya pocztowa zaprowadziła nadzwyczajną służbę kuryerów, aby Cesarzowi wszędzie, gdziekolwiek się znajduje, przynoszono natychmiast nadchodzące z Oryentu raporty.

(Cesarz rekognoskował plac manewry. — Cesarzowa odwiedza klasztor sióstr służebnic Maryi.)

Paryż, 15. września. Z Boulogne donoszą z dnia wczorajszego, że Jego Mość Cesarz z szefem jeneralnego sztabu Rolin zrobił konną wycieczkę gościńcem do Calai rekognoskując na kilka mil przestrzeń, gdzie się odbywać mają wielkie manewry wszystkich trzech korpusów armii. Potem udał się Cesarz do St. Omer, gdzie się w jego obecności odbyła rewia trzeciego korpusu armii.

Cesarzowa zwiędziła dnia 14. b. m. w Biaritz klasztor wielbnych Sióstr służebnic Maryi, zajmujących się wychowaniem ubogich dziewcząt i zostawiła im znaczne podarunki. Stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej jest pomyslny. (A. B. W. Z.)

(Przygotowanie wojenne do wyprawy na przyszły rok. — Odkrycie maszyny piekielnej.)

Paryż, 15. września. Nowy kontyngens powołany jest dla uzupełnienia szeregów w armii orientalnej przeredzonych cholera i innymi chorobami. W Tulonie [zaopatrują okręta „Eylau“, „Algeriras“ i „Souverain“,“ tudzież fregaty „Eugenie“ i „La Forte“ w maszyny parowe, ażeby na wiosnę 1855 a w razie potrzeby nawet jeszcze prędzej mieć w pogotowiu nową eskadrę.

Dziennik „Emancipation“ opowiada, że na belgijsko-francuskiej kolei żelaznej pod Tourcoing znaleziono pod piaskiem żelazną skrzynię napełnioną eksplozującym materyalem. Tę maszynę piekielną byłby zapalił pierwszy pociąg, posypano bowiem na szyny kolei eksplozujący proch. Część pociągu byłaby niezawodnie wysadzona w powietrze. O sprawcy tego zamachu nie jeszcze wiadomo. (Na tej wiadomości zasada się zapewne rozszerzona w Paryżu pogłoska, że odkryto zamach na osobę Jego Cesarskiej Mości, zamierzony za pomocą maszyny piekielnej położony na kolej żelaznej). (W. Z.)

(Hieronim Bonaparte mianowany podporucznikiem. — Założenie portu w Boulogne. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 16. września. Mianowanie młodego Hieronima Napoleona Bonaparte, wnuka króla Hieronima podporucznikiem w 7. pułku dragonów, jest już urzędownie ogłoszone, a zatem przestaje już być obywatelem państwa północno-amerykańskiego. — „Constitutionnel“ wspomina o uchwalonem założeniu portu w Boulogne, gdzieby największe okręta marynarki mogły znaleźć schronienie. Ma być założony w południowo-zachodniej stronie od Boulogne we wsi Chatillon i ma kosztować 18--20 milionów. — Przeznaczona na pobyt dla jeńców rosyjskich wyspa Aix otrzymała na załogę 4 kompanie piechoty z 6. pułku liniowego i oddział żandarmeryi. Jeńcy będą najprzód umieszczeni w namiotach, które już rozbito na placu wyspy Aix. — Książę Canino przybył z Włoch do Tulonu. (Zeit.)

Włochy.

(Medal za poświęcenia w czasie cholery. — Troskliwość w zaopatrzeniu sierot.)

Turyń, 14. września. Król. dekretem nakazano wybić medal, którym będą zaszczytzeni ci, co się z poświęcenia swego odznaczyli w czasie terażniejszej epidemii cholery.

„*Corriere mercantile*“ zhija pogłoskę o powtórnem mocniejszym wybuchnięciu cholery w Marsylii.

W Genuy zajmuje się muncypalność obradą nad planami względem wystawienia zdrowych i tanich pomieszkań dla uboższej klasy ludności.

Pozostałe sieroty po zmarłych na cholera ubogich rodzicach, umieszczono w instytucjach duchownych częścią całkiem bezpłatnie, częścią za opłatą małych kosztów z miejskiej kasy.

(Kwestya względem zniesienia klasztorów.)

Turyń, 15. września. Według dziennika „Espero“ miano na jednej z ostatnich narad ministerjalnych dyskutować nad kwestyą względem zupełnego zniesienia klasztorów; Ratazzi Cavour i Lamarmora byli za zniesieniem; Cibario był tego zdania ażeby przedewszystkiem rozpoczęto w tym względzie układy ze stolicą apostołską; Dabornida żądał ażeby wszelką uchwałę odroczone, gdyż potrzeba poprzednio zasięgnąć w tej ważnej kwestyi zdania francuskiego i angielskiego ambasadora; Paleocapa głosował z panami Ratazzi, Cavour i Lamarmora, i tak stanęła wprawdzie uchwała co do zasady, naradę zaś nad sposobem jej wykonania odroczone aż do powrotu ministrów Cavour i Ratazzi z krótkiego urlopu. Wtedy — dodaje wspomniany dziennik — nakaże ministerjum niezwłocznie konfiskację dóbr znajdujących się w posiadaniu regularnego kleru, albo będzie się starać wyjednać dekret królewski, albo nakoniec, przedłoży parlamentowi przy otwarciu posiedzeń odośny projekt ustawy. (Abbl. W. Z.)

Palermo, 6go września. Urzędowe ogłoszenie uwiadamia mieszkańców, że cholera ustaje w Palermo i w okolicy równie jak Messynie; księża, lekarze i t. p., którzy z własnej woli dla ratunku chorych wyjechali z Palermo do Messyny, niedoznali żadnego wypadku słabości i mają wkrótce powrócić. (Abb. W. Z.)

Niemce.

Berlin, 17. września. Według wiarogodnych doniesień mianowany został Jego królewiczowska Mość książę Prus gubernatorem twierdzy związkowej Moguncyi. Odtąd będzie książę mieć zwykłą rezydencyę swoją w Moguncyi. (Abbl. W. Z.)

(Dziennik „Preuss. Korresp.“ o Neuenburgu.)

Berlin, 5. września. Dziennik „Preuss. Korresp.“ podaje obszerny, historyczny obraz stosunków Neuenburga, z którego przytaczamy następujące uwagi godne zakończenia:

„Dopiero gdy wiadomość o zamachu z 24. lutego i o zwycięstwie republiki w Paryżu nadeszła do Neuenburga, odwazyla się i tu także podnieść głowę partya radykalna. Głównym punktem agitacji było obfite w przemysł miasto Lachauxdefonds, zawdzięczające zamozność swoją po największej części protekcyi rządu pruskiego, gdzie jednakże właśnie dla kwitnącego stanu przemysłu zbierało się mnóstwo obcych robotników, po części z Szwajcaryi a po części z innych krajów, którzy zamiast podzielać rojalistyczne uczucia prawych Neuenburczyków zasadzali raczej na tem ambicję swoją, by służyć za narzędzie socjalistyczno-demokratycznej propagandzie. Jakkż zaraz 28. lutego opanował tłum buntowników ratusz Lachauxdefonds i proklamował tam republikę, a że zarazem także w Locle, w Brenets i w Val de Travers zwyciężyło powstanie, a nadto ponieważ można było się spodziewać znacznego napływu ochotników z Berny i kantonu Waadtland, uważała rada państwa za stosowne zaniechać wszelkich środków gwałtownych. Na dniu 1. marca odbył rząd prowizoryczny, ustanowiony dniem przedtem w Lachauxdefonds na czele 1000 uzbrojonych Montagnardów i tłumy ochotników berneńskich wjazd do Neuenburga, gdzie zajął natychmiast zamek i wezwał radę państwa, ażeby mu zdała urzędowe swe upoważnienia. Gdy rada państwa z obowiązku swego nieusłuchała tego wezwania, uwięziono niezwłocznie jej członków i odesłano pod zbrojną eskortą do zamku. Wojskowa załoga, rozbrowienie wszystkich gmin, które najbardziej sprzyjały dawnemu rządowi i uwięzienie kilkunastu osób prywatnych jako zakładników na przypadek wszelkiej zmiany rzeczy, zapewniły pozorną uległość nowemu rządowi. Przewodniczące miasto Berna, które rada państwa upraszała na ostatniem posiedzeniu swem o federacyjne zatwierdzenie istniejącej konstytucyi, uznało natomiast rząd prowizoryczny i ofiarowało mu nawet w razie potrzeby ku pomocy dwa berneńskie i dwa waadtlandzkie bataliony. W wyborach do zgromadzenia ustawodawczego, które zwołał rząd prowizoryczny, nie mogli mieć udziału mężowie związani przysięgą wierności dla króla, i dlatego opanowała jedynie partya rewolucyjna całą reprezentację kraju. Nowa konstytucya, ułożona w takim zgromadzeniu, niepotrzebuje szczegółowego ocenienia; dość powiedzieć, że nie tylko rozerwała szanowny węzeł między monarchą i ludem, ale zniszczyła oraz wszelkie historyczną tradycją uświęcone instytucje ludowe, mianowicie wolną ustawę gminną, a osobliwie mieszczanstwo, to odwieczne przedmurze wolności ludu. Wprawdzie, by nie zadać wyrażnego kłamstwa wyrzeczonej ze strony rządu prowizorycznego zasadzie udziałności ludu, przedłożono tę nową konstytucję ludowi do głosowania, i na mocy gabinetowej uchwały Króla z 5. kwietnia, „by każdy wierny Neuenburczyk robił przedewszystkiem to, co uważa za najstosowniejsze dla dobra kraju“, mogli teraz wystąpić z swoim głosem także wierni rojaliści i stronnicy rządu monarchicznego. Wszelako głosowanie to, przy którym 5831 głosów oświadczyło się za przyjęciem, a 4395 za odrzuceniem konstytucyi, (zatem większość 1436 głosów za przyjęciem) było pominawszy nawet terryzm, pod którego wpływem się odbywało, już dlatego samego napiętnowane nieważnością, że wbrew wszelkim przepisom prawnym przypuszczono do tego aktu oprócz upoważnionych do głosowania obywateli także wielu małoletnich jeszcze młodzieńców i przeszło 1200 cudzoziemców, którzy w ogóle głosowali za przyjęciem, i których tylko odliczyć było potrzeba, aby większość głosów w stanowczą mniejszość się zamieniła.

Korzyści, jakie dotąd odniósł Neuenburg z urzędzonej w ten sposób zmiany rządu, ograniczają się jedynie na tem, że niepłatne jego posady urzędowe na opłacane dziś wysoko, a jego wolność podatkowa w progresywny podatek od dochodów zamienione zostały. Jakkolwiek drogą jednakże mogła się stać przeto republika dla dzielnych Neuenburczyków, niesądzimy przecież, by zdołała przysłużyć zupełnie w ich sercach dawne przywiązanie do królestwa i prawowitej, dziedzicznej dynastyi Niechaj tedy wierne umysły, które to jarzmo niewoli okraszane nazwą nowej wolności znoszą z bolesną tylko cierpliwością, pocieszają się tymczasowo tem zapewnieniem, że Król Prus, ich prawowity monarcha i opiekun o nich nie zapomni i nigdy nie zapomni.“

(Abbl. W. Z.)

Księstwa Nadunajskie.

(Derwisz Basza uda się do Mołdawii. — Kanał od Rasowy do Kustendzi. — Stan zdrowia wojsk austriackich. — Do Krajowy wkroczył FML. Nachio.)

Z Bukaresztu donoszą pod dniem 12. września: Ces. turecki komisarz Derwisz Basza uda się wkrótce do Mołdawii, na co otrzymał już rozkaz z Konstantynopola. Angielscy inżynierzy robią pomiary między Rasową i Kustendzą, gdyż Porta przyzwoliła już stanowczo na zbudowanie spławnego dla okrętów kanału między Dunajem i czarnem morzem. — Austriackie wojska w Bukareszcie odbywają codzienne musztry, a wojenne ich ćwiczenia przywabiają ciągle mnóstwo ciekawych widzów. Postawę wojska podziwiają wszyscy; mundury i broje podobają się ogólnie, a konie tak są piękne, jakich tu pewno w tak znacznej liczbie jeszcze nie widziano. Stan zdrowia pomiędzy wojskami cesarskimi jest bardzo pomysłny. Lazarety austriackie są prawie próżne.

Podług doniesienia z Krajowy z 6go września nastąpiło tam wkroczenie c. k. wojsk austriackich na dniu 3. września w południe. Wkroczył fml. Machio z oddziałami brygady Jelaczycy. (Lloyd.)

(Zajęcie na granicach czarnogórskich.)

Według doniesień z Zary z dnia 12. b. m. wkroczyło do Skutari dnia 5. b. m. 1700 ludzi wojska nieregularnego, a 2—3000 tego wojska było w marszu do tego miasta. To wojsko przeznaczone jest przywrócić porządek w Skutari i pilnować granicy czarnogórskiej. Abdi Basza popierać będzie obroty wojskowe wojennymi parowcami. Dnia 5. b. m. zaszły nowe zatargi nad granicą czarnogorską, na obydwóch stronach poległo cztery do pięciu ludzi, kilku zostało rannych. Niewiadomo, z której strony dano powód do walki. Książę Danillo utrzymuje, że ludność turecka i wojsko z Spuz napadło na terytorium czarnogórskie, podpaliło domy, stodoły i zapasy i zabiło kilkoro ludzi, zapewniają z drugiej strony równie stanowczo, że Czarnogórcy podpaliли dwie wsie w pobliżu Spuzu i zmusili ludność chrześcijańską udać się z nimi do Czarnogóry. (W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Linz, 20. września. Ich c. k. MM. przybyli tu wczoraj o godzinie 7 wieczór z powrotem z Ischl w najlepszym zdrowiu. Jego Mość Cesarz kazał dzisiaj o godzinie 6 zrana wyruszyć załozde. O godzinie 8 zrana wyjechali Ich Mość Cesarstwo na ces. yachcie parowym „Adler“ do Wiednia. (Abbl. W. Z.)

Konstantynopol, 11. września. Wyszedł tu najwyższy het humajun (rozkaz) względem surowego przestrzegania tansymatu. Mianowano nową radę dla uchwalenia środków ku dokładnemu wykonywaniu ośnośnych postanowień prawa, dla wzmocnienia władzy rządowej, dla poparcia dobra publicznego, przestrzegania wymiaru sprawiedliwości we wszystkich sprawach, dla ustalenia finansów i polepszenia losu wszystkich poddanych. Zaprzeczają znowu pogłosce o zerwaniu stosunków dyplomatycznych z Persją. Książę Napoleon wystął francuskiego kapitana Mauduit z 12.000 strzelb dla Szamyla do Czerkiesyi. Grecki ambasador przybył tutaj. Fuad Effendi został odwołany z Tessalii. Floty połączone miały wczoraj pokazać się przed Odessą; później widziano je pod wyspami serpentyńskimi. Wyładowanie wojsk ma nastąpić pod Eupatoryą. Austriacki parostatek „Custozza“ ma co tygodnia odbywać podróż na czarne morze.

Trebizonda, 6. września. Angielskie transporta wojskowe wysłano ztąd do Kars. Persya ma być zagrożona ze strony Turkomanów, którzy wzięli już twierdze Merw i Mesched. Niedaleko Erzerum wyleciało w powietrze 70 beczek prochu przeznaczonych dla armii operacyjnej.

Bruxela, 18. września. Jego Mość Król udał się w najściślejszem incognito w podróż do Niemiec i Szwajcaryi. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w ohwodzie lwowskim.)

Lwów, 20. września. Według doniesień handlowych sprzedawano w pierwszej połowie b. m. na targach w Szczercu, Jaryczowie i Gródku w przecięciu za korzec pszenicy po 10r.—10r.24k.—10r.; żyta 7r.—8r.—7r.12k.; jęczmienia 6r.48k.—6r.—6r.24k.; owsa 4r.36k.—5r.—4r.48k.; hreczki 6r.48k.—7r.54k.—7r.; kukurudzy w Szczercu 7r.12k.; kartofli 3r.—0—3r.24k. Cetnar siana po 50k.—1r.25k.—0. Za sąg drzewa twardego płacono 9r.12k.—6r.—8r., miękkiego 7r.12k.—5r.20k.—6r.24k. Funt mięsa wołowego kosztował 4¹/₂k.—5²/₄k.—3²/₅k. i garniec okowity 1r.48k.—1r.30k.—2r.24k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 22. września.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	28	5	32
Dukat cesarski	5	32	5	35
Półimperyal zł. rosyjski	9	34	9	37
Rubel srebrny rosyjski	1	51	1	52
Talar pruski	1	46	1	48
Polski kurant i pięciozłotówka	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr.	87	—	87	24
Galicyjskie Obligacye indem.	73	45	74	23

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22. września 1854.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	87	6
Przedano „ „ 100 po	—	—
Dawano „ „ za 100	—	—
Żądano „ „ za 100	87	36

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 19. września.

		w przecięciu
Obligacye długu państwa	5 ⁰ / ₁₀₀ za sto 85 85 ¹ / ₈	85 ¹ / ₁₀
detto z r. 1851 serya B.	5 ⁰ / ₁₀₀ „	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5 ⁰ / ₁₀₀ „	—
Obligacye długu państwa	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ „	74 73 ⁷ / ₈
detto „	4 ⁰ / ₁₀₀ „	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4 ⁰ / ₁₀₀ „	—
detto „ „ „	3 ⁰ / ₁₀₀ „	—
detto „ „ „	2 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ „	—

Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
detto detto z r. 1839	133	—	133
detto detto z r. 1854	96 ⁵ / ₈	11 ¹ / ₁₆ 3/4	96 ¹¹ / ₁₆
Obl. wiéd. miejskiego banku	2 ¹ / ₂ 0	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5 ⁰ / ₀	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5 ⁰ / ₀	80	80
detto krajów koron.	5 ⁰ / ₀	75 78 ¹ / ₂	77
Akcyje bankowe	1256	—	1256
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 zlr.	—	—	—
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr.	1738 ³ / ₄	—	1738 ³ / ₄
Akcyje kolei żel. Glognickiej na 500 zlr.	—	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburskiej na 200 zlr.	—	—	—
Akcyje kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 zlr.	—	—	—
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	566	—	566
Akcyje austr. Lloyda w Tryeście na 500 zlr.	—	—	—
Galicyski listy zastawne po 4 ⁰ / ₀ na 100 zlr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 19. września.		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	118 ³ / ₄ 5/8 1/2 1/2 l.	118 ⁵ / ₈ us.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl.	117 ¹ / ₂ 3/8 3/8 1/8 l.	117 ² / ₈ m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	87 ¹ / ₂ 1/4	87 ³ / ₈ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	11.30 31 30 30 l.	11.30 2 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	117 ¹ / ₄	117 ¹ / ₂ m.
Marsylia za 300 franków	—	2 m.
Paryż za 300 franków	138 ¹ / ₂ 1/2 l.	138 ¹ / ₂ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	31 T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	31 T.S.
Cesarskie dukaty	23 ⁷ / ₈ 3/4	23 ⁷ / ₈ Agio.
Ducaten al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 20. września o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 98¹/₂ — Augsburg 118¹/₄ — Frankfurt 117¹/₂ — Hamburg 87³/₈ l. — Liwurna 114¹/₂ — Londyn 11.31. — Medyolan 117¹/₄ l. — Paryż 138¹/₂.
 Obligacje długi państwa 5⁰/₀ 85 — 85¹/₁₆. Detto S. B. 5⁰/₀ 95 — 96
 Detto 4¹/₂ 73⁷/₈ — 74. Detto 4⁰/₀ 66 — 66¹/₈ Detto z r. 1850 z wyplatą 4⁰/₀
 89³/₄ — 90. Detto z r. 1852 4⁰/₀ 87¹/₂ — 88. Detto 3⁰/₀ 51¹/₂ — 51³/₄. Detto
 2¹/₂ 42 — 42¹/₄. Detto 1⁰/₀ 17¹/₄ — 17¹/₂. Obl. indemn. Niż. Austr. 5⁰/₀ 80 81
 —. Detto krajów kor. 5⁰/₀ 75 — 78. Pożyczka z r. 1834 223 — 224. Detto
 z r. 1839 132⁷/₈ — 133. Detto z 1854 96³/₄ — 96¹¹/₁₆. Oblig. bank. 2¹/₂ 57¹/₂ — 58.
 Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5⁰/₀ 92 — 95. Akc. bank. z ujma 1255 — 1257.
 Detto bez ujmy 1046 — 1048. Akcyje bankowe now. wydania 1000 — 1002. Akcyje
 banku eskomp. 94¹/₂ — 95. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 173³/₄ — 173³/₈.
 Wiéd.-Rabskie 78 — 79. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 251 — 253.
 Detto Tyrnawskiej 1. wydania 17 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto
 Edynbursko - Neusztadzkiej 60³/₄ — 61. Detto żeglugi parowej 565 — 567.
 Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 552 — 554 Detto Lloyda 557 —
 560. Detto mlyna parowego wiéd. 128 — 129. Renty Como 14³/₈ — 14⁵/₈. Ester-
 hazego losy na 40 zlr. 85¹/₂ — 85³/₄. Windischgrätzka losy 29¹/₂ — 29³/₈. Wald-
 steina losy 29 — 29¹/₈. Keglevicha losy 10¹/₄ — 10¹/₂. Cesarskich ważnych duka-
 tów Agio 23⁵/₈ — 24³/₄.

[(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 20. września o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów stęplowanych agio 23⁵/₈. Ces. dukatów obrączkowych agio 23¹/₈. Ros. imperyały 9.35. Srebra agio 19¹/₄ gotówka.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 22. września.

Obligacje długi państwa 5⁰/₀ 85¹/₄; 4¹/₂ 0 —; 4⁰/₀ 65³/₄; 4⁰/₀ z r. 1850
 —; wylosowane 3⁰/₀ —; 2¹/₂ 0 — Losy z r. 1834 —; z r. 1839 132³/₄. Wiéd.
 miejsko bank. —. Akcyje bank. 1256. Akcyje kolei półn. 174¹/₄. Glognickiej
 kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi
 parowej 565. Lloyd —. Galic. l. z. w. Wiédniu —. Akcyje niższo-austr. Towar-
 zystwa eskomptowego á 500 zlr. — zlr.
 Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 117³/₄ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frank-
 furt 116⁷/₈ l. 2. m. Hamburg 86¹/₂ l. 2. m. Liwurna 114 l. 2. m. Londyn 11.24 l.
 3. l. m. Medyolan 116 l. Marsylia — l. Paryż 137¹/₄ l. Bukareszt —. Kon-
 stantynopol —. Agio duk. ces. 23. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₀ lit. A. —.
 lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indemn. 77. Pożyczka z roku 1854 97³/₁₆.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. września.

Hr. Ryszczewski Józef, z Podwołoszczyk. — PP. Czacki Aleks., z Krechowa. — Tretter Koustanty i Hilary z Lonia. — Winnicki Aleksander, z Hodyniec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. września.

Hr. Drohojewski Józef, do Balic. — Hr. Wodzicki Leon, do Podhajec. — P. Ripperde, c. k. major, do Przemyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. w.rana	27 10 02	+ 11°	+ 12°	zachodni 0	dżdżysto
2 god. pop.	27 10 03	+ 12°	+ 9°	"	pochmurno
10 god. wie.	27 10 03	+ 9°		"	dżdżysto

T E A T R.

Dziś: Na korzyść Jpanny Wilhelminy Bervison; przedst. niem.: „Die Jagd nach dem Florentiner Strohhute“, czyli: „Haserl's Fatalitäten am Verlobungstage.“

Jutro: dramat ludowy w 6 obrazach p. n.:

„Życie zbrodniarza,“ czyli: „Banda Rynaldyniego.“

O s o b y :

Rynaldyni	JP. Kaliciński.
Nieznajomy	JP. Szturm.
Hrabina Martagno	JPani Aszperger.
Violanta	JPani Grochowska.
Starzec z Frontei	JP. Smochowski.
Burgrabia	JP. Wisłocki.
Serena, służąca hrabiny	JPani Gołębiowska.
Giorgio, stary weteran	JP Linkowski.
Marta, Wiesniaczka	JPani Krzyżanowska.
Liberta, służąca Violanty	JPanna Rutkowska.
Eugenia, córka burgrabiego	JPanna Targowska.
Giorgio, oberzysta	JP. Natorski.
Doktor Bartolo	JP. Wilkowszewski.
Mandochini adwokat	JP. Woźniakowski.
Cyntio	JP. Utych.
Ludowiko	JP. Hennig.
Astawerde	JP. Lauvernay.
Nero	JP Eker.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacji i t. d.

Dnia 26. września: Dzierzawa miejskich i dominikalnych propinacyi w Gorlicach. — Dzierzawa kilku młynów należących do dom. Kossowa.

Dnia 27. września: Dzierzawa dochodów miejskich w Samborze. — Licytacja liwerunku papieru w lwows. polit. magistracie.

Dnia 28. września: Dzierzawa kilku stacyi myt drogowych w dyrekcyi fin. kraj. we Lwowie. — Dzierzawa dochodów myta w Skawinie. — Restauracya spalonego kościoła obr. łac. i przyboecznych budynków w Brodach. — Licytacya liwerunku szutru na ulicę Franciszkańską w Przemyślu.

Dnia 30. września. Licytacya liwerunku papieru i łożu w jeneralnej komendzie we Lwowie.

Dnia 3. października: Dzierzawa myta prywatnego mostu w Mikuliczynie. — Licytacya liwerunku rozmaitych artykułów dla magazynu wojskowego w Dukli.

Dnia 5. października: Dzierzawa miejskiej propinacyi piwa i wódki w Stryju. — Dzierzawa propinacyi piwa i wódki w miejscach należących do domeny Gwoździec.

K R O N I K A.

Z dnem 1. października r. b. będzie otwarta szkoła fechtunku i gymnastyki pod kierunkiem upoważnionego nauczyciela fechtunku p. Jana Ferdynanda Gaberle.

Przedsiębiorca chcąc się zaopatrzyć poprzednio w potrzebną liczbę rekwizytów fechtunkowych i innych aparatów, zaprasza do abonamentu na miesiące październik, listopad i grudzień 1854, tudzież styczeń, luty i marzec 1855 oświadczając oraz, że abonentom swoim udzielać będzie prócz nauki fechtunku i gymnastyki także innych praktycznych i bardzo potrzebnych sztuk bezpłatnie.

Abonament miesięczny kosztuje dla osób wcale jeszcze nieumiejących fechtować 6r., zaś dla chcących się tylko ćwiczyć w fechtunku, tudzież wstęp codzienny dla umiejących już fechtować 3 zlr. m k.

Kwoty abonamentu przyjmuje tutejszy kupiec i przełożony towarzystwa strzelców miejskich pan Wincenty Kirschner za doręczeniem odpowiedniego biletu.

Lokal szkoły fechtunku znajduje się na strzelnicy w wielkim budynku frontowym na pierwszym piętrze.

Ogólne koszta budowli i urządzenia austr. kolei żelaznych wynosiły od roku administracyjnego 1842 aż włącznie do roku 1853go 203 milionów zlr. — Obliczając podług dochodu podniosła się wartość kolei od tego czasu bez wątpienia na 300 milionów zlr.

— Z Paryża donoszą: przed kilkoma dniami umarł w tutejszym hotelu inwalidów najstarszy ze znanych inwalidów Francyi. Nazywał się Baudret i żył 98 lat spełna. W zesłem stuleciu, za czasów pierwszej republiki wyruszył Baudret z wyprawą do północnej Ameryki, utracił tam jedno oko i jedno ramię i dostał się do hotelu inwalidów jeszcze za czasów konsulatu; zaczem przepędził tam przeszło pół wieku, doczekał się dziesięćkrotnej zmiany rządu we Francyi i przeżył prawie dwie cale generacye. Koledzy nazywali go zwykle „Starym“, on sam mawiał do każdego „Ty“ i jeszcze w ostatnim miesiącu swego życia uprawiał własnymi rękoma swój małeńki ogródek. Gdyby był dożył 100 lat, stałby się był takzwany honorowym gubernatorem inwalidów, jestto godność przepisana w dawnych statutach Ludwika XIVgo, którą jak wiadomo, piastował już raz pewien grenadyer z gwardyi cesarskiej.

— Czytający świat w Paryżu oczekuje z największą ciekawością zapowiedzianych w druku pamiętników (Histoire de ma vie) pani George Sand. — Dziennik „Presse“ oznajmia, że zapłacił za to dzieło 136.000 franków honorarium, ale że się chce wstrzymać z publikacyą jego aż do października, by każdy miał sposobność zaprenumerować się na nie.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 37. Dodatku tygodniowego.